

А.М. Фрасинюк, здобувач
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ІННОВАЦІЙНА ПРИРОДА МІЖНАРОДНОГО БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Сучасна світова економіка в цілому та економіка розвинених країн набули інноваційного типу розвитку. Цей процес істотно торкнувся банківського сектора – зовнішнє середовище спонукає банки до змін і створює для них технологічну основу.

Усі інноваційні банківські процеси можна поділити на такі групи:

- 1) створення і використання інновації в рамках одного і того ж банку. В цьому випадку нововведення удосконалює технологію виробництва вже існуючих банківських продуктів або будь-яку сервісну технологію;
- 2) формування нового банківського продукту, який призначений для просування на ринку як предмет купівлі-продажу;
- 3) формування комплексного банківського продукту в процесі співробітництва банку зі своїми партнерами, наприклад, системи дистанційного управління рахунком.

За визначенням Шумпетера, інноваційний процес – це динамічна конкуренція, за якої фірми прагнуть до інновацій, але різними шляхами. Одні, здійснюючи розробку і впровадження інновацій, стають лідерами у цій сфері, інші виконують роль імітаторів, намагаючись наздогнати лідерів. Отже, для лідерів інновації виступають як внутрішній імпульс до змін, а для імітаторів – як зовнішній. Слід зазначити, що для банківського сектора поділ на лідерів та імітаторів досить умовний, оскільки саме зовнішні технологічні інновації, зокрема інформаційні технології, і створюють технологічне підґрунтя для успішного впровадження інновацій.

Динамічна конкуренція в сучасній банківській сфері відбувається через досягнення традиційними банками вже існуючого нового технологічного рівня інформаційних технологій і відповідних продуктів. У свою чергу новітні технології зумовлюють внутрішні структурні перетворення.

Отже, на тлі фінансової глобалізації відбувається посилення впливу зовнішніх факторів на перебіг і форми інноваційних процесів у банках. На нашу думку, це суперечить положенню Шумпетера про внутрішню природу інновацій, яке він сформулював у своїй праці “Теорії економічного розвитку”.

Транснаціоналізація банківського бізнесу є, з одного боку, могутнім фактором живлення міжнародних розрахункових, кредитних, інвестиційних відносин, а з іншого – каналом трансферу найсучасніших і досконалих технологій банківської діяльності. У цьому контексті експансія іноземного капіталу у банківський сектор будь-якої країни несе позитивний імпульс розвитку.

Водночас, враховуючи те, що в Україні частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків у 2008 р. зросла до 35,9 %, слід зауважити, що

іноземний капітал передусім підтримує діяльність іноземного бізнесу, тим самим розширюючи його присутність на території країни і створюючи умови для репатріації з неї прибутків. Однією з типових ознак відкриття ринків є те, що потужні іноземні банки, продаючи більш складні послуги, легко залучають кращих клієнтів, що несуть найнижчі ризики, ускладнюючи у такий спосіб конкуренцію для решти банків. Крім того, поширення діяльності транснаціональних банків у країнах Центральної і Східної Європи підвищує ризики дестабілізації банківської системи України при виникненні макроекономічних негараздів у будь-якій із країн регіону.

Фрасинюк, А.М. Інноваційна природа міжнародного банківського бізнесу [Текст] / А.М. Фрасинюк // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2009 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2009. - Т. 1. – С. 179-180.